

Кафедра теорії та методики мистецької освіти

СИЛАБУС
ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ
(назва дисципліни)

Освітній рівень	III, освітньо-творчий	Курс	1
Ступінь освіти	доктор мистецтва (I етап – асистентура-стажування)	Семестр	1,2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	60
Освітньо-творча програма	підготовки доктора мистецтва	Лекції	30
Статус	обов'язкова	Семінари	-
		Практичні	30
		Індивідуальні	
		Самостійна робота	60
		Семестровий контроль	іспит

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Єгорова Елеонора Миколаївна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/theory-of-education/Yegorova.pdf
e-mail	egorova.eleonora57@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Психологія творчості» складений відповідно до освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва та навчального плану. Силабус визначає обсяг знань, комплекс умінь та компетентностей асистентів-стажистів відповідно до вимог освітньо-творчої програми, алгоритму вивчення дисципліни «Психологія творчості», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання асистентів-стажистів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання асистентам-стажистам знань про особливості творчості в історичні культурні періоди, авторські концепції, що пояснюють механізми творчості, вклад психологічних шкіл в розвиток психології творчості, сучасні дослідження психології творчості і проблеми творчості і патології, знань про природу творчості як процесу, діяльності і її результату, творчості як самовираженні особистості, прояву її творчих здібностей і творчого потенціалу, специфіці наукової і художньої (особливо, музичного) творчості.

Згідно з вимогами освітньо-творчої програми асистенти-стажисти повинні **знати**:

- історію виникнення і розвитку психології творчості як галузі психології;

- основні теорії і концепції творчості і їх методологічне значення;
- основні проблеми творчості в контексті загальнопсихологічного вивчення психічних явищ;
- природу творчих здібностей особистості й закономірності творчої діяльності особистості;
- класифікацію видів і форм творчості;
- особливості музичної творчості;
- специфіку, структуру і стадії творчого процесу.

Уміти:

- працювати з теоретичними джерелами психології творчості;
- розкривати категоріальний зміст психології творчості з наведенням прикладів;
- реферувати, виступати з доповіддю за навчальними темами;
- аргументовано формулювати характеристики творчості, креативності.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування практичних **компетентностей**, зокрема:

ІК – здатності визначати та розв’язувати комплексні проблеми в галузі музичного мистецтва, володіти методологією творчої, наукової та педагогічної діяльності, створювати оригінальні цілісні наукові/творчі концепції, проводити самостійне науково-творче дослідження, результати якого відповідають вимогам новизни та актуальності, мають теоретичне та практичне значення.

ЗК 01. Здатність до оволодіння науковою компетентністю та розвитку творчих здібностей, спрямованих на формування загальнокультурного та системного світогляду.

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні творчих дослідницьких, викладацьких, практичних завдань.

ЗК 03. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення протягом життя, оцінювання рівня власної фахової компетентності та підвищення професійної кваліфікації, адаптуватися до змін у професійній творчій діяльності

СК 05. Здатність до використання психолого-педагогічних технологій для передачі наукових знань майбутнім фахівцям з дотриманням людиноцентрованого підходу в навчанні.

СК 06. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в науково-творчих дослідженнях та педагогічній діяльності.

Перелік тем

Тема 1. Природа творчості. Психологія творчості, її місце в структурі сучасного психологічного знання і практики.

Тема 2. Особливості творчості в історичні культурні періоди.

Тема 3. Історія становлення психології творчості як науки. Теорії творчості. Тема

4. Процес творчості і творчі здібності.

Тема 5. Наукова й художня творчість. Особливості музичної творчості композиторів і виконавців.

Тема 6. Творча особистість.

Тема 7. Психопатологія і творчість.

Тема 8. Стани творчості.

Тема 9. Творча продуктивність.

Тема 10. Вимір творчого потенціалу

Тема 11. Розвиток творчих можливостей.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, практичні заняття та самостійна робота, есе, презентація.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань асистентів-стажистів

90–100 – A – відмінно: повно розкрив зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотно, у певній логічній послідовності, точно використовуючи психологічну термінологію; виявив уміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; під час відповіді продемонстрував знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість набутих умінь і навичок.

82–89–B – добре: відповідав самостійно, без запитань викладача; припустився однієї-двох неточностей при висвітленні другорядних питань або неточності виправив самостійно після зауваження викладача.

75–81–C – добре: відповідь містить невеликі прогалини, що не змінили її змісту та один-два недоліки при висвітленні основного змісту, які були виправлені після зауваження викладача.

64–74–D – задовільно: неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровано вміння, передбачені програмою дисципліни.

60–63–E – задовільно: допущено помилки у використанні психологічної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; аспірант не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59–FX– незадовільно (із можливістю повторного складання): не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): виявлено незнання аспірантом більшої або найбільш важливої частини навчального матеріалу;

невміння робити висновки й узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

Основна:

1. Гандзілевська Г. Б. Психологія творчості («Подорожуючи до невідомого...»): навч.-метод. посіб. Острого: Вид-во Нац. Ун-ту «Острозька академія», 2016. 156 с.
2. Горальський А. Теорія творчості. Львів: Каменяр, 2002.
3. Ільїна Н. М. Психологія творчості та обдарованості: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2018. 227 с.
4. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
5. Клименко В. Психологія творчості: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.
6. Міщиха Л. Психологія творчості: навч. посіб. Івано-Франківськ: Гостинець, 2007. 448 с.
7. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посіб. 3-тє вид. Київ: Либідь, 2004. 288 с.
8. Рябініна О.В. Психологія творчості: Навчальний посібник. Х.: НУЦЗУ, 2018.
9. Туриніна О. Л. Психологія творчості : Навч. посіб. К. : МАУП, 2007. 160 с.
10. Шрагіна Л.І. Технологія розвитку креативності. К.: Шкільний світ, 2010.

Додаткова:

1. Антонова О.Є. До проблеми визначення сутності поняття креативності: проблеми та пошуки // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. Київ-Вінниця, 2012. Вип. 71. С. 8-15
2. Завгородня О. Психологія художньо обдарованої особистості: гендерний аспект: монографія. Київ: Наукова думка, 2007
3. Піхманець Р. Психологія художньої творчості: теоретичні та методологічні основи. Київ: Наукова думка, 1991.

Іноземні джерела:

1. Betty E. Drawing on the Right Side of the Brain. 2012. 284 p.
2. Bondarchuk, O. What causes professional stress in education managers? / O. Bondarchuk, L. Karamushka, V. Pankovets // Abstracts of XXIX International Congress of Psychology (Berlin, Germany, July 20-25, 2008). P. 19.
3. Cameron J. The Artist's Way Workbook. 2020. 176 p.

4. Cameron J. *The Artist's Way: A Spiritual Path to Higher Creativity*. 2020. 237 p.
5. Cleese J. *Creativity: A Short and Cheerful Guide*. 2020. 112 p.
6. Congdon L. *Find Your Artistic Voice: The Essential Guide to Working Your Creative Magic (Art Book for Artists, Creative Self-Help Book)*. 2019. 132 p.
7. Coyle D. *The Talent Code: Greatness Isn't Born. It's Grown. Here's How*. 2009. 246 p.
8. Coyne Sh. (Editor), Pressfield St. *The Artist's Journey: The Wake of the Hero's Journey and the Lifelong Pursuit of Meaning*. 2018. 192 p.
9. Dr. Csikszentmihalyi M., PhD. *Creativity: The Psychology of Discovery and Invention*. 2015. 480 p.
10. Edwards B. *Drawing on the Right Side of the Brain: A Course in Enhancing Creativity and Artistic Confidence*. 2013. 320 p.
11. Gilbert E. *Big Magic: Creative Living Beyond Fear*. 2018. 268 p.
12. Holmes J. *Nonsense: The Power of Not Knowing*. 2016. 336 p.
13. Kurtz A.J., Bonney Gr. (Foreword by). *Things Are What You Make of Them: Life Advice for Creatives*". 2017. 144 p.
14. Questlove "Creative Quest". 2019. 288 p.
15. Robinson K., PhD. *Out of Our Minds: Learning to Be Creative*. 2011. 352 p.
16. Sakhno S. V. The role of creativity in the development of reflection of women prisoners // *The First International Congress on Social Sciences and Humanities. Proceedings of the Congress (10 December, 2013)*. "East West" Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. Vienna. 2013. P. 133–138.
17. Schneider W. J., Lichtenberger E.O., Mather N. *Essentials of Assessment Report Writing*. 2018. 496 p.
18. Steven J. *Where Good Ideas // The Natural History of Innovation*. 2011. 344 p.
19. Torrance E.P. The nature of creativity as inane in its testing // In: R.J. Sternberg (Ed.) *The nature of creativity*. N.Y.: Cambridge University Press, 1988. P. 43-75.
20. Weiner E. *The Geography of Genius: Lessons from the World's Most Creative Places*. 2016. 368 p.
21. Wilson S.D. *Awakening Your Creative Soul: A 52-Week Journey to Artistic Discovery*. 2018. 176 p.
22. Zomorodi M. *Bored and Brilliant: How Spacing Out Can Unlock Your Most Productive and Creative Self*. 2018. 208 p.